XI сесія Генеральнай Асамблеі ААН

НЬЮ-ЙОРК, 5 снежня. (ТАСС). На ранішнім пленарным пасяджэнні Генеральнай Асамблеі ААН 4 снежня працягвалася дыскусія па так званаму венгерскаму пытанню.

На абмеркаванні знаходзіцца амерыканскі праект «рэзалюцыі 14 краін», у якім пацвярджаюцца ранейшыя рэзалюцыі, якія прадугледжваюць незаконнае ўмяшанне ААН ва ўнутраныя справы Венгрыі. Амерыканскі праект прадугледжвае пасылку наглядальнікаў ААН у суседнія з Венгрыяй краіны, калі яны не будуць дапушчаны ў ВНР. Мэта гэтага пункта—узаконіць выкарыстанне паказанняў удзельнікаў фашысцкага путча, якія ўцяклі з Венгрыі, як афіцыяльнай крыніцы інфармацыі ААН для працягу разгорнутай у ААН паклёпніцкай кампаніі супраць Венгерскай Народнай Рэспублікі і СССР.

У падтрымку гэтай правакацыйнай рэзалюцыі выступілі прадстаўнікі Філіпін, Грэцыі, Пакістана, Ірака, Сальвадора, Нарвегіі, Таіланда, Ірландыі.

Прадстаўнік Украінскай ССР В. І. Сапожнікаў адзначыў, што ўрад Венгерскай Народнай Рэспублікі пасля разгрому контррэвалюцыйнай змовы прыкладае ўсе намаганні да таго, каб завяршыць нармалізацыю становішча ў краіне. Урад імкнецца задаволіць як мага хутчэй патрэбы краіны і народа. Але аднаўленне парадку і спакою яўна не задавальняе тых, хто накіроўваў і натхняў венгерскую рэакцыю. Гэтым і тлумачыцца такое настойлівае імкненне захаваць як мага даўжэй так званае венгерскае пытанне на парадку дня Генеральнай Асамблеі.

Прадстаўнік УССР указаў, што ініцыятары новай рэзалюцыі хочуць прыкрыць аўтарытэтам ААН сваё ўмяшанне ва ўнутраныя справы Венгрыі для таго, каб перашкодзіць наладжванню нармальнага жыцця ў краіне і падарваць давер'е народа да рэвалюцыйнага рабоча-сялянскага ўрада. З гэтай мэтай зноў выстаўляецца патрабаванне аб пасылцы наглядальнікаў у Венгрыю.

Дэлегацыя УССР лічыць, што пара пакласці канец спробам умяшання ва ўнутраныя справы Венгрыі і перайсці да дзелавога абмеркавання важных міжнародных праблем, вырашэння якіх чакаюць ад ААН народы ўсяго свету.

У канцы ранішняга пасяджэння Генеральнай Асамблеі па «венгерскаму пытанню» выступіў прадстаўнік Югаславіі Івековіч, які заявіў, што ААН павінна накіроўваць свае намаганні на стабілізацыю становішча ў Венгрыі і пазбягаць усяго, што магло-б перашкодзіць гэтаму. Венгерскі ўрад, сказаў ён, сам у стане вырашыць праблемы, што стаяць перад ім, і нармалізаваць становішча ў краіне. Абстаноўка ў Венгрыі ўжо ў значнай ступені палепшылася.

У заключэнне Івековіч заявіў, што пасылка наглядальнікаў ААН у Венгрыю толькі ўскладніла-б становішча і што таму югаслаўская дэлегацыя будзе галасаваць супраць амерыканскага праекта рэзалюцыі.

Разам з тым югаслаўскі дэлегат абвінаваціў урад Венгерскай Народнай Рэспублікі ў тым, што ён нібыта парушыў пагадненне з Югаславіяй адносна прадастаўлення імунітэту Імрэ Надзю і раду іншых асоб, якія хаваліся ў будынку югаслаўскага пасольства ў Будапешце.

Затым выступіў кіраўнік дэлегацыі Беларускай ССР К. В. Кісялёў.

Выступленне кіраўніка дэлегацыі Беларускай ССР

К. В. КІСЯЛЁВА

НЬЮ-ЙОРК, 5 снежня. (ТАСС). Выступаючы на ранішнім пленарным пасяджэнні Генеральнай Асамблеі ААН 4 снежня, дэлегат Беларускай ССР К. В. Кісялёў сказаў: Пан Старшыня, панове дэлегаты!

На дамаганню дэлегацыі ЗША і некаторых іншых дэлегацый мы зноў вярнуліся да абмеркавання так званага венгерскага пытання.

Нельга прызнаць нармальным той факт, што Генеральная Асамблея другі раз перапыняе агульную дыскусію для абмеркавання венгерскага пытання. Парадак работы Генеральнай Асамблеі парушаецца толькі таму, што гэтага патрабуе амерыканская дэлегацыя і іншыя дэлегацыі, якія пакорліва ідуць за ёю.

Нашай увазе прапанаван яшчэ адзін праект рэзалюцыі, у якім паўтараецца патрабаванне накіраваць у Венгрыю наглядальнікаў ААН. Мы лічым, што прапануемы праект рэзалюцыі з'яўляецца наглядным прыкладам бесцырымоннага ўмяшання ЗША, Аўстраліі, Кубы, Бельгіі і іншых дзяржаў ва ўнутраныя справы венгерскай дзяржавы, што супярэчыць Статуту ААН. Аднак нас гэта не здзіўляе. Некаторыя дэлегацыі лічаць для сябе нормай паводзін груба парушаць мэты і прынцыпы Статута.

Амерыканская, кубінская і іншыя дэлегацыі хочуць выкарыстаць ААН для абвастрэння міжнароднай абстаноўкі, для падрыву духу супрацоўніцтва і суіснавання, для ўмяшання ва ўнутраныя справы суверэнных дзяржаў. Тым самым яны штурхаюць нашу арганізацыю на вельмі небяспечны шлях.

Гэтыя дэлегацыі многа гавораць аб сваіх сімпатыях да венгерскага народа. Яны прабуюць выставіць сябе ў якасці абаронцаў «свабоднай Венгрыі», у якасці «добрых дзядзькаў», якія нібыта праяўляюць клопаты аб венгерскім народзе. Мы добра ведаем, што не народ Венгрыі цікавіць гэтых паноў, якія тут узводзяць паклёп на Савецкі Саюз, Венгрыю і іншыя краіны народнай дэмакратыі. Іх прыводзіць у шаленства тое, што контррэвалюцыйны путч пацярпеў крах, што чорныя сілы рэакцыі, якія прабавалі аднавіць у Венгрыі ўладу капіталістаў і памешчыкаў, пацярпелі паражэнне.

Усе іх размовы аб венгерскім народзе патрэбны ім для таго, каб яшчэ раз узняць на пленуме Генеральнай Асамблеі палітычную кампанію з мэтай дыскрэдытацыі краін народнай дэмакратыі, сацыялістычнага будаўніцтва ў гэтых краінах. Яны імкнуцца ўзмацніць «халодную вайну», адцягнуць увагу сусветнай грамадскасці ад падрыхтоўкі новай агрэсіі супраць арабскіх дзяржаў, у прыватнасці, супраць Сірыі, адцягнуць увагу ад узброенай агрэсіі супраць Егіпта. Пад шумок размоў аб Венгрыі яны прабуюць ажыццявіць сваю каланізатарскую ідэю аб «інтэрнацыяналізацыі» Суэцкага канала.

Пастаноўкай венгерскага пытання праследуецца яшчэ адна мэта—падбадзёрыць і натхніць разгромленых контррэвалюцыйных мяцежнікаў на працяг барацьбы супраць народнага ўрада Венгрыі, перашкодзіць спакою і наладжванню нармальнага жыцця працоўных Венгрыі. З гэтай трыбуны некаторыя дэлегацыі вядуць тую-ж брудную, паклёпніцкую прапаганду, якую на працягу доўгага часу не спыняе так званая радыёстанцыя «Свабодная Еўропа». Аб тым, якую правакацыйную работу вядзе радыёстанцыя «Свабодная Еўропа», сведчыць наступны факт, які прыведзен карэспандэнтам Венгерскага тэлеграфнага агенцтва.

У гутарцы з гэтым карэспандэнтам дырэктар Кечкемецкага прадпрыемства будаўнічай прамысловасці Янаш Нейнер расказвае: «У адной з перадач радыёстанцыі «Свабодная Еўропа» гэтымі днямі я чуў, што ля Хедзьешхалома Рабоча-сялянскі ўрад арыштаваў шэсцьсот афіцэраў і салдат пагранічных войск і адправіў іх у невядомае месца за тое, што гэтыя афіцэры і салдаты не перашкодзілі пераходу бежанцаў праз граніцу. Мой сын якраз служыць пагранічнікам іменна ля Хедзьешхалома. Нядаўна ён быў у гасцях дома. Ад яго я даведаўся, што гэта—абсалютная хлусня, што нікога з ліку афіцэраў і салдат, якія нясуць пагранічную службу ля Хедзьешхалома, не арыштавалі. Далей гэтая радыёстанцыя сцвярджае, напрыклад, што вучні многіх рамесных вучылішчаў уцякаюць за граніцу, і называе, напрыклад, адно з будапешцкіх вучылішчаў. Я падтрымліваю сувязь з навучэнцамі рамесных вучылішчаў і ведаю, што і гэтае сцвярджэнне не адпавядае сапраўднасці. Усеагульнае абурэнне і шмат іранічных жартаў выклікала ў Кечкемеце паведамленне, з радасцю перададзенае ўсяму свету, аб тым, што, нібыта, у Кечкемеце былі крывавыя баі паміж савецкімі і венгерскімі салдатамі і насельніцтвам. Ці варта гаварыць аб тым, што калі гэтая вестка была перададзена, у Кечкемеце панаваў поўны парадак і спакой. Я слухаў гэтую хлусню з абурэннем таму, што яна ўводзіць у зман многіх даверлівых людзей, выклікае страх і неспакой і перашкаджае нармалізацыі настрою насельніцтва».

Няхай паны, якія зноў выцягнулі так званае венгерскае пытанне на абмеркаванне Генеральнай Асамблеі, не разлічваюць на тое, што ім зноў удасца выклікаць беспарадкі ў Венгрыі. Нават тыя, якія раней памыляліся, цяпер убачылі, хто іх сапраўдны друг і хто іх вораг. Працоўныя Венгрыі, як бачым, з пагардай адхіляюць грубае ўмяшанне ва ўнутраныя справы сваёй краіны.

У сваіх выступленнях прадстаўнікі Нідэрландаў, Новай Зеландыі, Кубы і іншыя многа гаварылі аб венгерскіх бежанцах. Дазвольце спыніцца на гэтай праблеме. Перш за ўсё ўцяклі за граніцу хартысты, нілашысты і іншыя арганізатары беспарадкаў і бясчынстваў у краіне, якія цяпер баяцца справядлівай помсты народа. Некаторыя венгры ўцяклі на захад таму, што падаліся панічным чуткам, паверылі падбухторшчыцкім перадачам радыёстанцый «Свабодная Еўропа», «Голас Амерыкі» і іншых, якія абяцалі гэтым людзям залатыя горы.

У апошні час прыкладаюцца вялікія намаганні з боку аўстрыйскага ўрада і апарату Вярхоўнага Камісара па справах бежанцаў да таго, каб утрымаць венгерскіх бежанцаў наперакор іх жаданню ад вяртання на радзіму. У сувязі з гэтым пачалася ліхаманкавая эвакуацыя венгерскіх бежанцаў у розныя аддаленыя краіны, у прыватнасці, у краіны Паўднёвай Амерыкі, у Канаду, Аўстралію.

Дазвольце звярнуць увагу Генеральнай Асамблеі на наступныя факты. Прадстаўнікі Бельгіі шукаюць сярод бежанцаў дзяшовую рабочую сілу для замены італьянскіх гарнякоў, якія разбегліся з бельгійскіх шахт пасля нядаўняй жахлівай катастрофы. Другія вярбоўшчыкі прадстаўляюць розныя шпіёнскія цэнтры ў Заходняй Германіі. Як паведамляюць аўстрыйскія газеты, прадстаўнікі амерыканскіх ваенных улад арганізавалі свой лагер у Вінер-Нейштадце, у які яны накіроўваюць венгерскую моладзь, спецыяльна адабраную ў іншых лагерах, з мэтай падрыхтаваць з іх сляпых выканаўцаў сваіх рэакцыйных, авантурысцкіх планаў.

Трэба канстатаваць, што як толькі венгерскія бежанцы даведваюцца, што ў краіне ўстанаўліваецца парадак і спакой, яны ўсё часцей і часцей уцякаюць з перасыльных пунктаў і лагераў, накіроўваючыся ў Венгрыю.

У цяперашні час многім бежанцам стала вядома рашэнне Прэзідыума Венгерскага Народнага Сходу аб амністыі ўсім грамадзянам, якія пасля 23 кастрычніка 1956 года нелегальным шляхам пакінулі краіну і якія не зрабілі злачынстваў. У цяперашні час у Венгрыю вяртаюцца не толькі асобныя групы бежанцаў, але на венгерскую граніцу прыбываюць упаўнаважаныя з раду лагераў, каб весці перагаворы аб вяртанні на радзіму. Венгерскія ўрадавыя органы прымаюць усе меры да таго, каб бежанцам, якія вяртаюцца на радзіму, стварыць нармальныя жыццёвыя ўмовы. Супраць іх не заводзіцца якіх-небудзь судовых спраў. Венгерскія бежанцы пачынаюць разумець, што іх несумленна ашукалі тыя, хто падбухторыў іх уцячы за граніцу.

Генеральная Асамблея зрабіла-б карысную справу, калі-б яна дапамагла венгерскім бежанцам хутчэй вярнуцца дадому і прыняць актыўны ўдзел у аднаўленні народнай гаспадаркі сваёй краіны.

Жыццё ў Венгрыі цяпер нармалізуецца. Многія прадпрыемствы аднавілі работу і пачалі выпускаць прадукцыю. У краіне функцыяніруюць тысячы промтаварных і прадуктовых магазінаў. Нарошчваюць тэмпы вытворчасці вугальныя шахты. Венгерскія сяляне завяршылі асеннія палявыя работы.

Венгерскі народ мае патрэбу цяпер не ў правакацыйнай пастаноўцы абмяркоўваемага пытання на Генеральнай Асамблеі, не ў наглядальніках ААН,—яму патрэбен мір і спакой. Вось чаму ў тэлеграме в. а. міністра замежных спраў Венгрыі ад 3 снежня гэтага года на імя генеральнага сакратара гаворыцца: «Венгерскі Урад стаіць на сваёй ранейшай пазіцыі, што падзеі, якія адбываліся ў Венгрыі з 23 кастрычніка 1956 года, адносяцца выключна да ўнутраных спраў Венгрыі і не ўваходзяць у кампетэнцыю якой-небудзь міжнароднай арганізацыі, уключаючы Арганізацыю Аб'яднаных Нацый. Таму венгерскі ўрад лічыць, як і раней, што дапушчэнне наглядальнікаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый на тэрыторыю Венгрыі з'явіцца парушэннем суверэнітэту Венгрыі і будзе супярэчыць прынцыпам Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый».

Асабліва заўзята заклікае да ўмяшання ва ўнутраныя справы Венгрыі дэлегат Кубы пан Нун'ес-Партуондо. Ён выступае за свабоду, дэмакратыю, за правы чалавека і г. д. Але ці яму браць на сябе ролю абаронцы свабоды і дэмакратыі? У яго-ж краіне ўстаноўлена дыктатура прэзідэнта Батыста. У той час, як пан Нун'ес-Партуондо рыхтаваў чарговы паклёп па венгерскаму пытанню, у самой Кубе пачалося паўстанне супраць рэжыму дыктатара Батыста. Паўстаўшыя патрабуюць уходу дыктатара ў адстаўку і правядзення дэмакратычных усеагульных выбараў. Урад Кубы жорстка распраўляецца з паўстаўшымі, ёсць забітыя і раненыя, сотні людзей арыштаваны. У гэтых умовах, калі народ Кубы пазбаўлен элементарных дэмакратычных свабод, прадстаўнік Кубы на Генеральнай Асамблеі не саромеецца саваць свой нос ва ўнутраныя справы Венгерскай Народнай Рэспублікі.

Як не ўспомніць тут крылатыя словы: «У чужым воку сучок ты бачыш, у сваім воку бервяна не заўважаеш».

Пан старшыня! Дэлегацыя Беларускай ССР рашучым чынам адхіляе прапануемы праект рэзалюцыі, накіраваны на ўмяшанне ва ўнутраныя справы Венгрыі, і будзе галасаваць супраць яго.

* * *

На дзённым пасяджэнні выступілі дэлегаты Калумбіі, Бразіліі, Францыі, Англіі і Венгрыі. Прадстаўнікі Англіі і Францыі, зацікаўленыя ў раздуванні «венгерскага пытання» для адцягнення ўвагі ад агрэсіі супраць Егіпта, асабліва заўзята падтрымлівалі амерыканскі праект рэзалюцыі.

Кіраўнік дэлегацыі Венгерскай Народнай Рэспублікі Імрэ Хорват указаў, што ў канцы кастрычніка і ў першых чыслах лістапада ў Венгрыі існавала сур'ёзная пагроза прыходу да ўлады фашызма. Быў распрацаван план, сказаў Хорват, адхіліць Імрэ Надзя і замяніць яго кардыналам Міндсенці, які ўзначаліў-бы фашысцкі рэжым.

Хорват напомніў, што венгерскі народ чвэрць стагоддзя знаходзіўся пад прыгнётам рэжыму Хорці, калі каля 70 тысяч лепшых сыноў Венгрыі—прагрэсіўных дзеячоў і антыфашыстаў—было забіта. Та-

(Заканчэнне на 4-й стар.).

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў будынку бібліятэкі